

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

นับแต่ศตวรรษที่ 18 เป็นต้นมา นักปราชญ์ทางด้านกฎหมายได้พยายามทำให้แนวความคิดในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนปรากฏเป็นรูปธรรมมากขึ้น การจับซึ่งเป็นการกระทำที่เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น โดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อให้บุคคลนั้น ไปยังที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจสอบสวนดำเนินคดีต่อไปถือเป็นขั้นตอนหนึ่งที่กระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นอย่างมากไม่เพียงแต่กระทบต่อ ชื่อเสียงหน้าที่การงาน เสรีภาพในความเป็นอยู่ของประชาชนแล้วรัฐจะต้องเสียบประมาณเป็นจำนวนมากในการใช้เล็งดูผู้ที่ต้องถูกควบคุมตัวอยู่ในระหว่างการพิจารณา แต่กระนั้นก็ตามเพื่อให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยเรียบร้อย มีหลักประกันว่าในการพิจารณาคดีและการลงโทษจะมีตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยอยู่ด้วยเสมอ รัฐจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจับและควบคุมตัวบุคคลผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดไว้ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐจะใช้อำนาจในการจับและควบคุมบุคคลใด ๆ ก็ตามก็ต้องปรากฏว่ามีอำนาจตามที่กฎหมายของรัฐกำหนดไว้ เช่น ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญหรือตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นต้น

สมัยกรุงศรีอยุธยาและสมัยรัตน โกสินทร์ตอนต้น กระบวนการพิจารณาความอาญาของไทยยังมีได้ให้ความสำคัญของการประกันสิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญา ทั้งนี้ เพราะแนวคิดในการค้นหาความจริงยังมีได้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาในคดีอาญาอยู่ในฐานะประธานในคดี การใช้อำนาจบริหารและอำนาจตุลาการยังมีได้แยกกันอย่างชัดเจนอย่างเช่นในปัจจุบัน จนกระทั่งสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญาแบบตะวันตกขึ้นเป็นครั้งแรก ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความมิโทษให้ใช้ไปพลางก่อน ร.ศ. 115 ตามกฎหมายฉบับนี้ มีการแยกระบบการปกครองโดยแยก

อำนาจบริหารออกจากอำนาจตุลาการเป็นครั้งแรก นอกจากได้กำหนดสิทธิและหน้าที่ที่จะนำตัวผู้ถูกกล่าวหามาพิจารณาความอาญาแล้วยังมีการรับรองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในมาตรา 2 ใจความสำคัญว่า ห้ามมิให้เกาะกุมจับตัวผู้ใดมาเพื่อที่จะพิจารณาความโดยผู้พิพากษาผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายไม่ได้ออกหมายให้จับกุมตัวผู้นั้นมา เว้นแต่กำลังกระทำความผิด ... และ ในมาตรา 3 ได้บัญญัติถึงหลักการในเรื่องการควบคุมตัวผู้ต้องหาใจความสำคัญว่า ต้องนำตัวผู้ถูกจับมาให้ผู้พิพากษาได้สวนภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่จับกุมตัวผู้ต้องหาได้ เป็นที่น่าสังเกตว่าหลักการให้ศาลเป็นผู้มีอำนาจออกหมาย และหลักการต้องนำตัวผู้ถูกจับมาให้ศาลได้สวนภายในเวลาที่สี่สิบแปดชั่วโมงนั้น เป็นหลักการที่ถูกนำมาบัญญัติไว้อีกครั้งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 237 ซึ่งได้ประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐมากขึ้น ในกฎหมายฉบับดังกล่าวมีแนวทางในการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกจับดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดให้การจับและคุมขังบุคคลใดจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือผู้นั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นให้จับได้โดยไม่มีหมาย
- 2) กำหนดให้ผู้ถูกจับได้รับการแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดแห่งการจับโดยไม่มีชักช้ากับจะต้องได้รับโอกาสแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจทราบในโอกาสแรก
- 3) กำหนดให้ผู้ถูกจับซึ่งยังถูกควบคุมตัวอยู่ต้องถูกนำตัวไปศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับถูกนำตัวไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนเพื่อศาลพิจารณาว่ามีเหตุที่จะขังผู้ถูกจับไว้หรือไม่ เว้นแต่มีเหตุสุควิสัยหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ
- 4) กำหนดเงื่อนไขในการออกหมายจับหรือหมายขังบุคคลจะออกได้ก็ต่อเมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะกระทำความผิดอาญาร้ายแรงหรือมีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะกระทำความผิดอาญาและมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้นั้นจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น
- 5) ในกรณีที่มีการคุมขังบุคคลในคดีอาญาหรือคดีอื่นใดกำหนดให้ผู้ถูกคุมขังเอง พนักงานอัยการ หรือบุคคลอื่นใด เพื่อประโยชน์ของผู้ถูกคุมขังมีสิทธิร้องขอ

ต่อศาลว่าการคุมขังเป็นการมิชอบด้วยกฎหมายเพื่อให้ศาลสั่งปล่อยตัวผู้ถูกคุมขังนั้นเมื่อมีคำร้องตั้งว่าให้นั้นให้ศาลดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวโดยด่วน

6) กำหนดให้คำขอประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาต้องได้รับการพิจารณาอย่างรวดเร็วและจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีได้ การไม่ให้ประกันต้องอาศัยหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะและจะต้องแจ้งเหตุผลให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยทราบโดยเร็ว

การประกาศใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารงานยุติธรรมทางอาญาโดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในด้านการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องเกี่ยวกับการจับจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการที่ผู้เขียนได้ศึกษาถึงหลักการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกจับทั้งตามกฎหมายไทยและต่างประเทศจึงได้แนวทางในการร่างประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ดังนี้

1) กฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา 237 กำหนดให้ศาลเป็นองค์กรเดียวที่มีอำนาจในการออกหมายจับได้ โดยบัญญัติว่าในคดีอาญาการจับและคุมขังบุคคลใดนั้นจะกระทำมิได้เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล ซึ่งในส่วนนี้จะแตกต่างจากกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ ซึ่งจะไม่มีการบัญญัติในเรื่องนี้ไว้โดยตรง เช่น ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2534 หมวด 3 มาตรา 30 บัญญัติว่า “ การจับกุม คุมขัง หรือ ตรวจค้นบุคคลใด ๆ จะกระทำไม่ได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจแห่งกฎหมาย ” โดยมีได้มีการบัญญัติไว้โดยตรงในกฎหมายรัฐธรรมนูญว่า องค์กรใดหรือใครเป็นผู้มีอำนาจในการออกหมาย การที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติว่าศาลเป็นผู้มีอำนาจออกหมายมีผลทำให้ เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ไม่มีอำนาจในการออกหมายจับอีกต่อไปเป็นการเปิดโอกาสให้องค์กรตุลาการเข้ามาตรวจสอบการใช้อำนาจจับของฝ่ายบริหาร ซึ่งอาจจะเป็นการตรวจหรือเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง และได้วางมาตรฐานที่เหมาะสมที่สามารถตรวจสอบการใช้อำนาจจับของเจ้า

พนักงานโคจรระบุว่า บุคคลที่ถูกจับตามหมายจะต้องทราบถึงเหตุแห่งการจับและได้รับโอกาสแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจทราบในโอกาสแรก ซึ่งเป็นหลักการที่สอดคล้องกับหลักการที่บัญญัติไว้ใน ประญญาสาทว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 9 ที่ว่า บุคคลจะถูกจับโดยพลการไม่ได้ ทั้งยังสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางแพ่ง (พลเมือง) และ ทางการเมือง ข้อ 9 ที่ว่า บุคคลผู้ถูกจับย่อมได้รับการแจ้งถึงเหตุผลในการจับกุม และ การแจ้งข้อหาอันเป็นปฏิปักษ์ต่อตนโดยพลัน ในเวลาที่มีการจับกุม (ข้อ 9.2) อีกด้วย ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ใช้บังคับอยู่ บัญญัติให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่มีอำนาจออกหมายจับได้ถ้าผู้ต้องหามิได้อยู่ในเขตอำนาจศาลซึ่งเป็นข้อความที่ขัดกับกฎหมายรัฐธรรมนูญจึงต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในส่วนนี้ ตามร่างพระราชบัญญัติแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 58 ได้บัญญัติให้เฉพาะศาลเท่านั้นที่มีอำนาจในการออกคำสั่งหรือหมายอาญาได้ภายในเขตอำนาจศาลและได้เพิ่มเติมหลักการกำหนดระดับของพนักงานผู้ร้องขอหมาย โดยกำหนดชั้นขของผู้ร้องขอหมายไว้ให้ชัดเจน ตาม ร่าง ฯ มาตรา 59 แต่ตาม ร่าง ฯ ไม่ได้มีการบัญญัติถึงกรณีที่อนุญาตให้ศาลออกหมายโดยวิธีการทางโทรศัพท์ เครื่องมือสื่อสาร และ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ อื่น ๆ แม้ว่าในบางกรณีมีความจำเป็นเร่งด่วน พื้นที่ห่างไกลมากทำให้ผู้ร้องขอหมายไม่อาจปรากฏตัวต่อศาลได้ จึงจำเป็นต้องขอหมายโดยวิธีนี้ สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกาในกรณีที่ผู้ร้องขอไม่อาจจัดทำคำร้องขอเป็นหนังสือได้ เนื่องจากมีเหตุการณ์อันสมเหตุสมผลใดตาม ป. วิอาญา มาตรา 41 ได้กำหนดให้ผู้พิพากษาศาล magistrate สามารถออกหมายได้โดยที่ผู้ร้องซึ่งทำการขอทางโทรศัพท์จะต้องสาบานสำหรับคำให้การวิธีการนี้รวมไปถึงการทำคำร้องขอโดยวาจาผ่านเครื่องมือสื่อสารอื่นรวมถึงการใช้โทรสารด้วย ผู้เขียนเห็นว่า

ก) กระทรวงยุติธรรมควรส่งเสริมให้มีการนำวิทยาการที่ทันสมัยมาใช้ในงานด้านตุลาการเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐาน เช่น ให้มีการนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการออกหมาย จากการศึกษาเพื่อป้องกันมิให้ผู้กระทำความหลบหนีหรือป้องกันการทำลายพยานหลักฐานทำให้เห็นถึงความจำเป็นในการออกหมายโดยเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการจัดการตามหมายจับนั้นไม่จำเป็นต้องใช้ต้นฉบับเอกสารเหมือนกรณีการจัดการตามหมายค้น เพียงเป็นสำเนาเอกสารก็สามารถจัดการตามหมายจับได้แล้ว

ข) ควรมีการบัญญัติถึงกรณีดังกล่าวไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้ชัดเจน โดยกำหนดเงื่อนไขในการขอให้ศาลออกหมายในกรณีนี้ว่าจะทำได้ต่อเมื่อมีความจำเป็นเร่งด่วนจริง ๆ และศาลจะต้องดำเนินการให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง

กับการขอยกหมายสาบานตัว จดบันทึกถ้อยคำของบุคคลดังกล่าวพิจารณาถึงความเหมาะสมตามเอกสารที่จัดส่งมาด้วย เมื่อศาลพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุสมควรที่จะออกหมายให้ศาลลงนามและอาจใช้วิธีการส่งทางโทรสารหรือสิ่งอื่นใดกลับไปให้เจ้าพนักงานในทันที เมื่อเจ้าพนักงานได้รับเอกสารตอบกลับแล้วจึงค่อยทำการจับกุม

ค) ให้สถานีตำรวจที่ใกล้ศาลมากที่สุด เป็นผู้ประสานงานเกี่ยวกับปัญหาในเรื่องการออกหมาย

ง) ในปัจจุบันมีจำนวนศาลน้อยมากในแต่ละจังหวัดและมักจะรวมตัวกันในเมืองใหญ่ ๆ ไม่มีลักษณะกระจายไปตามพื้นที่ต่าง ๆ ผู้เขียนเห็นว่าควรมีการเพิ่มจำนวนศาลให้มากยิ่งขึ้นและกระจายไปในตัวจังหวัด หากยังขาดงบประมาณอาจจัดตั้งศาลชั่วคราวโดยให้ผู้พิพากษาไปประจำอยู่ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่อยู่ห่างไกลจากที่ตั้งของศาลเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการสั่งหมายต่าง ๆ

2) กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับก่อน ๆ ไม่เคยมีการบัญญัติถึงเหตุแห่งการออกหมายจับไว้ แต่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 237 วรรคสอง ได้บัญญัติถึงเงื่อนไขแห่งการออกหมายจับประการแรก ก็จะต้องมีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำความผิดอาญาร้ายแรงที่มีอัตราโทษตามที่กฎหมายบัญญัติ ดังนั้นการออกหมายจับได้ต้องมีพยานหลักฐานพอสมควรที่จะยืนยันได้ว่า บุคคลนั้นได้กระทำความผิดและความผิดนั้นเป็นความผิดอาญาร้ายแรง ประการที่สอง มีหลักฐานตามสมควรว่า ผู้นั้นน่าจะได้กระทำความผิดอาญาและมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้นั้นจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือก่อให้เกิดอันตรายประการอื่น จะเห็นได้ว่า กรณีที่มีความสงสัยว่าได้กระทำความผิดหรือน่าจะกระทำความผิดมาแล้วไม่เป็นเหตุให้ออกหมายจับได้อีกต่อไปเพราะตามรัฐธรรมนูญกำหนดว่าจะต้องถึงขนาดมีพยานหลักฐานและเมื่อมีพยานหลักฐานแล้วยังไม่สามารถออกหมายจับได้ต้องปรากฏด้วยว่ากระทำความผิดอาญาร้ายแรงหรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือก่อเหตุอันตรายประการอื่นจึงจะออกหมายจับได้ ป.วิ.อาญา ที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ได้กำหนดถึงเหตุแห่งการออกหมายจับไว้ว่า เมื่อผู้ต้องหาซึ่งถูกจับโดยมีเหตุอันควรหรือจำเลยเป็นผู้ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งก็เป็นเหตุให้ออกหมายจับได้ ซึ่งเป็นการกำหนดเหตุแห่งการออกหมายจับไว้กว้างกว่าที่กำหนดในกฎหมายรัฐธรรมนูญ ร่าง ฯ มาตรา 66 จึงได้แก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยใช้ข้อความตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา 237 (1) , (2) และได้บัญญัติให้ชัดเจนยิ่งขึ้น กล่าวคือ เพิ่มข้อความในวรรค

สามซึ่งเป็นกรณีที่บุคคลไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งหรือไม่มาตามนัดโดยไม่มีข้อแก้ตัวอันควร ให้ศาลสันนิษฐานว่าบุคคลนั้นจะหลบหนี และตามร่าง ๓ มาตรา 66 (1) ได้บัญญัติขยายคำว่า “ ความผิดอาญาร้ายแรงที่มีโทษตามกฎหมาย ” ว่าเป็นความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกเกิน 3 ปี โดยบัญญัติว่า “ มีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำความผิดอาญาซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี ” ซึ่งความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปีนี้อาจไม่ครอบคลุมถึงความผิดฐานลักทรัพย์ ชักชอก หรือ ฉ้อโกง ทำให้ไม่สามารถออกหมายจับในกรณีที่เป็นการลักขโมยได้ ในปัจจุบันคดีลักทรัพย์ ฉ้อโกง ชักชอก แม้ว่าจะเป็นความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงก็ถือได้ว่าเป็นความผิดอาญาร้ายแรงเพราะบางคดีมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ หากไม่สามารถออกหมายจับได้อาจมีปัญหาในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในลักษณะดังกล่าวได้ ดังนั้นในเรื่องเหตุแห่งการออกหมายจับผู้เขียนมีความเห็นดังต่อไปนี้

ก) กรณีที่กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดว่า ต้องมีตามสมควรว่ามีการกระทำความผิดอาญาร้ายแรงเกิดขึ้นนั้น ในทางปฏิบัติควรเปิดโอกาสให้ผู้พิพากษาได้ใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาว่าอย่างไรจึงจะถือว่าปรากฏพยานหลักฐานตามสมควร โดยพิจารณาถึงลักษณะแห่งการเกิดเหตุของแต่ละคดีซึ่งอาจมีรายละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างกันและแนวทางการใช้ดุลยพินิจนั้นจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน

ข) ในคดีความผิดที่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ หรือที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางธุรกิจนั้น ป.วิ.อาญา. ควรบัญญัติเป็นข้อยกเว้นให้ผู้พิพากษาสามารถใช้ดุลยพินิจในการออกหมายจับได้แม้ว่าจะเป็นความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปีก็ตาม

3) กฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา 237 บัญญัติว่า เจ้าพนักงานตำรวจอาจจับได้โดยไม่มีหมายจับ เมื่อผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้าหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นให้จับได้โดยไม่ต้องมีหมายตามที่กฎหมายบัญญัติ “ การกระทำความผิดซึ่งหน้า ” ได้มีการบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 80 ซึ่งตาม ร่าง ๓ มาตรา 78 จะบัญญัติคล้าย ๆ กับ ป.วิ.อาญา. ที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะในอนุมาตรา 4 เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่อาจจับได้โดยไม่ต้องมีหมายจับเมื่อมีผู้ขอให้จับโดยแจ้งว่าได้ร้องทุกข์ไว้ตามระเบียบแล้ว ทั้งนี้ต้องเป็นกรณีที่ศาลอาจออกหมายจับได้ โดยไม่มีการตรวจสอบการจับจากองค์กรอื่น ผู้เขียนเห็นว่า ควรมีการบัญญัติกฎหมายซึ่งมีแนวทางดังนี้ ความผิดที่สามารถขอให้

ศาลออกหมายจับได้และมีผู้ขอให้จับโดยแจ้งว่าได้มีการร้องทุกข์ไว้ตามระเบียบแล้ว เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่อาจจับได้โดยไม่ต้องมีหมายแต่ทั้งนี้ต้องมีการแสดงเหตุผลไว้เป็นหนังสือและต้องรีบดำเนินการขอหมายจับจากศาลทันทีที่สามารถกระทำได้ และหากศาลไม่ออกหมายจับให้ต้องปล่อยตัวผู้ถูกจับทันที

4) กฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 มาตรา 237 กำหนดให้เจ้าพนักงานผู้จับกุมต้องนำตัวผู้ถูกจับไปศาลภายในระยะเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับถูกนำตัวไปถึงที่ทำการของเจ้าพนักงานสอบสวน เพื่อให้ศาลได้มีโอกาสตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจว่าได้กระทำการอันเป็นการละเมิดต่อบทบัญญัติกฎหมายหรือไม่ ร่าง ๗ มาตรา 87 กำหนดให้ผู้ถูกจับซึ่งยังถูกควบคุมตัวอยู่ต้องถูกนำตัวไปศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับถูกนำตัวไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน เพื่อศาลพิจารณาว่ามีเหตุที่จะขังผู้ถูกจับไว้หรือไม่เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัย หรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้และในกรณีที่มีการคุมขังบุคคลในคดีอาญา หรือในกรณีอื่นใด กำหนดให้ผู้ถูกคุมขังหรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกคุมขัง มีสิทธิร้องต่อศาลว่าการคุมขังเป็นการมิชอบด้วยกฎหมาย เพื่อให้ศาลสั่งปล่อยตัวผู้ถูกคุมขังนั้น เมื่อมีคำร้องเช่นนั้นให้ศาลดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวโดยด่วนซึ่งผู้เขียนเห็นว่า เพื่อให้บทบัญญัติตาม ร่าง ๗ มีผลใช้บังคับในทางปฏิบัติได้จริง ศาลจะต้องเปิดทำการนอกเวลาราชการเพื่อให้เจ้าพนักงานสามารถดำเนินการขอหมายต่าง ๆ เช่น หมายจับ หมายขังหรือหมายค้น ได้ตลอดเวลาและเมื่อศาลอนุญาตให้ขังผู้ต้องขังแล้วให้พนักงานสอบสวนรับตัวผู้ต้องขังกลับมาควบคุมตัวไว้ที่สถานีตำรวจ เพื่อทำการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานตามคำสั่งศาลต่อไป

5) มาตรา 239 บัญญัติว่า คำขอประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาจะต้องได้รับการพิจารณาอย่างรวดเร็วและเรียกหลักประกันเงินเกินควรแก่กรณีไม่ได้ กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนดให้เจ้าพนักงานไม่ว่าจะเป็นเจ้าพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือผู้พิพากษา เมื่อได้รับคำร้องขอประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาแล้วจะต้องพิจารณาคำร้องนั้นอย่างรวดเร็ว โดยพิจารณาแต่ละเรื่องประกอปกันไปและการเรียกหลักประกันนั้นห้ามมิให้เรียกมากจนเกินควร แต่อย่างไรจึงจะถือว่าเกินควรหรือไม่เป็นปัญหาในทางปฏิบัติ ในการกำหนดหลักประกันและการพิจารณาปล่อยตัวชั่วคราวนั้น โดยหลักต้องให้ประกันเสมอ การไม่ให้ประกันต้องเป็นกรณีที่เป็นข้อยกเว้น และต้องแสดงเหตุผลที่ไม่ให้ประกันให้ผู้ต้องหาหรือจำเลย

ทราบด้วย ผู้เขียนเห็นว่าการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องพิจารณาให้มีการปล่อยชั่วคราวเป็นหลัก การไม่ให้ประกันต้องอาศัยหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ โดยที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จะต้องบัญญัติให้ชัดเจนว่ากรณีใดบ้างที่ไม่สามารถให้ประกันตัวได้ กรณีใดบ้างที่จะต้องให้ปล่อยชั่วคราวไป ซึ่งโดยมากจะต้องให้ปล่อยชั่วคราวเสมอหากผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีพฤติการณ์ที่จะหลบหนี และให้หลักประกันตามสมควร ที่สำคัญการไม่ให้ประกันตัวต้องมีการชี้แจงเป็นหนังสือ

6) เพิ่มอัตราผู้พิพากษาให้พอเพียงกับภาระหน้าที่ที่เพิ่มมากขึ้นจะเห็นได้ว่าจากบทบัญญัติในกฎหมายรัฐธรรมนูญทำให้ผู้พิพากษามีภาระหน้าที่ที่เพิ่มมากขึ้นหลายประการ ทำให้อัตราผู้พิพากษาที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ จึงต้องมีการเพิ่มอัตรากำลังผู้พิพากษาให้มากยิ่งขึ้นเพื่อรองรับกับงานดังกล่าว

7) การปฏิบัติหน้าที่ของทุกฝ่ายใน กระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้งศาล อัยการ ตำรวจ และราชทัณฑ์จะต้องมีการพัฒนาระบบงานวิธีการทำงาน และคุณภาพของงานให้มีความพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบมากยิ่งขึ้น เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายในองค์กร ฯ จะต้องร่วมมือประสานงานกันเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ตลอดจนยกระดับจริยธรรมและจรรยาบรรณให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ไปสู่การพัฒนาและอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ประชาชน

8) คณะกรรมการประสานงานยุติธรรมซึ่งจัดตั้งขึ้น โดยกระทรวงยุติธรรมควรจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างพนักงานในกระบวนการยุติธรรม อย่างสม่ำเสมอเพื่อขจัดปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะในระยะแรกที่มีการบังคับใช้กฎหมายในส่วนของการจับตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540